

Seznamte se:

[2]
LÉK PROTI
MARNOSTI
Biblická úvaha
od Joela Rumla

[5]
PRVNÍ DOPIS
OD GEORGE
KASULEHO

[5]
KŘEST ŠIMONA
J. SVOBODY

[6]
ZVONY, ORGANA,
KANTATA
O církevní hudbě II.

[9]
NOVÉ
STARŠOVSTVO
2. část

[12]
Z JEDNÁNÍ
STARŠOVSTVA
9.9.2004

[13]
E TE SEI, OBRONI!
Reportáž z kongresu
WARC v Ghaně

[15]
CESTA VÍNA DO
STŘEDNÍ EVROPY
Povídání o víně I.

*George Kasule,
Kikube, Uganda*

První dopis a první foto [str. 5]

Lék proti marnosti

Biblická úvaha pro Hrozen

Lk 5,1-11, 5,5+8b: Mistře, namáhali jsme se celou noc, a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím síť! ...Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.

Tady jde o Šimona a o Boží Slovo. Jde o Šimona zatím jako o rybáře, který až se setká se zvláštní podobou Božího slova, stane se učedníkem a zdatným misionářem. Zkraje jej potkáváme jako člověka, který asi málo tušil, co se s ním stane. To všechno měl Petr teprve před sebou. Nějak se přimotal k tomu, co se v jeho blízkosti začalo dít. Vrátil se z nočního, marného a zbytečného pokusu o úlovek: nic jsme nechytili, namáhali jsme se celou noc marně. Tak to shrnul. Dotyk marnosti, byť krátkodobý, je děsný; což teprve dlouhodobý. Petr poznal zbytečnost vynaloženého úsilí. Marnost jeho snažení je ovšem zarámována přítomností lidí, kteří toužili slyšet slovo Boží, sdělované Ježíšem.

**Kde se v lidské
duši rozlije pocit
lhostejné nechuti
do čehokoliv
dalšího se pouštět,
i tam Ježíš
nechává působit
své slovo, které je
slovem jednajícím
a proměňujícím.**

Lukáš zkráceně uvádí, že Ježíš zástupy učil. Petr to nemohl neslyšet, byl blízko. Dovolte mi malou dávku psychologizace. Petr se vrátil z pokusu, který nic nepřinesl. Čistil síť a možná tiše zuřil. Pak ještě vezl toho výrazného učitele kousek od břehu a kolem jeho uší proudil tok "pobožných" řečí. Třeba takových, které jsou o kaptolu dál zachyceny Lukášem a podobají se známějšímu kázání na hoře. Když do takové situace promítnu sebe, a dovolím si to nutit Petrovi, pak nemohl nebýt našťvaný.

Věděl, že když nic neuložil, nic neprodá a v měsíčním rozpočtu příjmů a zisků bude díra, manko. Jistá otrávenost z jeho slov, která Lukáš uvádí, cítit je. Skoro lze předpokládat reakci, kterou známe dnes – pobožných řečí se nenajím ani z nich nezaplátím nájem; k čemu pobožné řeči, když není co jíst; řečmi nezalepím vzniklou ztrátu... A půjdeme-li dál: jak se promítnu čas svátečně zbožné neděle do mých příjmů, zisků a peněžních toků, do mé životní úrovně? Když takové řeči má člověk na jazyku dnes, proč by je nemohl znát někdo už tehdy? Klidně by to tak mohlo být, a kdyby Lukáše takové povzdechy zajímaly a měl pro ně sluch, určitě by je zaznamenal.

Lukáš však zachytil něco důležitějšího. Možné "otrávené" atmosféře takové chvíle dal pouze tak málo místa, jaké zaslouží. Dostali jsme se díky jeho podání do situace, kdy davy očekávají na setkání se slovem Božím, a jsme ujištěni, že je Ježíš nenechal odejít s prázdnou. Zástupy učil. A pak nejen samotného Šimona, nýbrž i jeho spolupracovníky. Také oni měli zažít sílu a moc slova Božího.

Poté, co Ježíš přítomným davům něco sdělil a nějak je učil, došlo k rozhovoru, který jste slyšeli. Ježíš v něm začal pracovat s Petrovou nenáladou, nevstřícností a s jeho pocity marnosti. Kde se v lidské duši rozlije takový ten správný pocit lhostejné nechuti do čehokoliv dalšího se pouštět a něco dalšího rozjždět, v rozpoložení, kdy přichází čas pasivního a rozzlobeného zrudnutí, i tam Ježíš hodlá nechat působit slovo, které už není suchou naukou, definicí nebo formulí, ale je slovem pro život a do života. Je slovem jednajícím a proměňujícím. Slovem aktivního jednání. Tak je to s Božím slovem. Kde je přítomná naděje působnosti takového Slova, tam má cenu dát i na pobožné řeči, má cenu přijmout, že v závislosti na Bohu lze podstoupit nový pokus. Kde je naděje na působnost moci takového Slova, tam nemá cenu složit ruce v klín nebo nadávat. To snad by bylo řešení, kdyby člověk už nic jiného neměl. Takový přístup nechme těm mnohým našim současníkům, žijícím v opuštěnosti a v myšlenkách, že o ně nemá zájem ani Bůh.

Ježíš jim však dal moc Božího Slova fyzicky poznat. Až hmatatelně to poznali. Právě v kontrastu s tím nepovedeným. Ježíšův nápad byl nepřipadný, za dne přece vyráží na ryby jen zelenáč. Přesto Ježíš nechal Boží Slovo zaznít pěkně konkrétně: Zajed' na hlubinu a spusťte sítě k lovu! Jde se do toho znovu. Co bylo, bylo! Boží Slovo a Boží jednání se nenechá omezovat a určovat lidskými zkušenostmi. I kdyby taková zkušenost byla čerstvě rozjtitřená a někdy ve vatičce uchovávaná, Boha určovat nedokáže. Zkušenost - i tu nejčerstvější a ještě plnou neodžitého zklamání - velí Ježíš hodit za hlavu. A připravit se! Výuka o moci slova Božího neskončila. Pokračuje!

Ale pozor, neskončilo to ani plnou sítí. S tím se spokojí kdekdo: ať Bůh požehná a nechá mě, já už si s tím poradím. Ať dá hodně zdraví a majetku a pak ať dá pokoj. Ať dá rybičky, vynahradí ztráty a jde si svou cestou - to by bylo ono! My to tak nedělejme, Boží Slovo užívá dary jenom jako ilustraci. I ty rybky jí byly. Nic než ilustrací, přes kterou je třeba pokročit dále. A to Šimon Petr dokázal. Ne každý tak, on však ano! Souvislosti mu, moderně řečeno, zacvakly do sebe, zapadly a on poznal, že je v rukou moci, která mu dává najevo, jak je maličký a nemůže nic. On svou bezvýznamnost pochopil a popsal ji nábožensky - nech mě být, já jsem člověk hříšný. Jsem člověk bezzásluhový, nemám nic, čím bych vyvážil to, co jsi mi dal poznat. Nic! Nula a jenom nula!

Moderní doba se brání takovému slovu o člověku. Řekne třeba, že se to nepatří říci o člověku, který toho tolik dokáže, postaví tak velkolepá díla, takové krásy vypadávají z jeho rukou a hlav; rodí se obrovské projekty a vynálezy. Proč snižovat tuto lidskou velikost a slávu slovy o hříšnosti a nehodnosti? Sám nemám nic proti vynálezům, žiji s nimi a raduji se z nich, jenom tolik chci říci:

**Veškerý náš
um je ovocem
obdarování,
kterého se nám
lidem dostalo
tím, že jsme byli
stvořeni takoví,
jací jsme.**

veškerý náš um je ovocem obdarování, kterého se nám lidem dostalo tím, že jsme byli stvořeni takoví, jací jsme. Nemluvě o tom, že ani zdaleka ještě neu-
míme využít toho všeho, co do nás Boží moudrost vložila. Toto ovoce je však
asi stejně tak naše, jako patřily plné lodě ryb učedníkům tenkrát. Naše doba si
hrdě všechno přivlastní, nafoukne se a časem potichu, bezradně a nenápadně
splaskává, když si uvědomí své meze. Styl Šimona Petra je ve srovnání s tím
naším přece jen trochu jiný, dospělejší a ucelenější. Měl radost nad ovocem

Božího požehnání, ale jen s pokorou si mnul ruce a ra-
doval se.

**Chraň nás toho,
abychom znali
jen svá hořká
zklamání a ztráty,
a znovu a znovu
nám přikazuj,
abychom do
života šli nanovo!**

Stalo se, že se později i další učedníci dostali do po-
dobné situace. I tehdy pocítili, že jsou přesahováni, ne už
však neznámou mocností, ale Bohem, který z lásky obě-
toval svého Syna. To sice nesnížilo vědomí jejich hříchu,
ale posílilo vědomí, že ve své slabosti a bezvýznamnosti
rostou s přítomností Boží. Tehdy už mluvili jinak: buď
nám milostiv, hříšným, kteří tak toužebně natahují ruce
po tvých darech a dychtivě očekávají další a další pro-
dukty; zůstaň s námi, Pane, abychom měli další tvé dary
k rychlejšímu a lepšímu uzdravování svých nemocných,
k ulehčení životů postižených, k pomoci těm, kdo hladoví
a trpí ve všelijaké bídě našeho světa. Buď nám milostiv,
Bože, nebeský Otče, neodcházej od nás hříšných, vždyť
my tě tak blízko potřebujeme, zvlášť když jsi v Kristu
ukázal, jak mocné a zachraňující je tvé Slovo. Zůstaň s námi, Pane, právě pro-
to, že se zešeřilo nad naším optimismem i nad našimi hořkými zkušenostmi.
Den se nám nachyluje, chraň nás toho, abychom znali jen svá hořká zklamání
a ztráty, a znovu a znovu nám přikazuj, abychom do života šli nanovo! Znovu
nás vracej k novosti, tak jako každé ráno je nové díky tvé milosti.

Kdo si kdy hmatatelně zkusil, že tatáž situace může mít rozdílný výsledek
i v závislosti na tom, jak se do ní vstupuje, ten pochopí, proč Boží Slovo patří do
života. Proč je jeho místo právě ve spojení s úplně tím nejobyčejnějším lidským
životem a jeho každodenním během. Protože právě tam se obnovuje uprostřed
stvoření přebývání Boží s lidmi, uplatňuje se Boží vláda ve společnosti lidí a ve
světě, skoro úplně stejně, jak prožívali učedníci v blízkosti Ježíšově. Vést lidi do
tohoto společenství s Bohem je pak něco, co lze činit pouze z lásky k druhým,
ať jsou jacíkoli. Petr se v tom našel a už nedal na svou únavu, ale dal na slovo
Kristovo. Jeho cesta je důvodem existence církve ve světě a jejího významu pro
druhé. A pravděpodobně je i zárukou její budoucnosti.

Joel Ruml

První dopis z Ugandy

Informace o projektu Adopce na dálku

Během prázdnin nám přišel první dopis od George. Píše, jak je šťastný, že dostal šanci chodit do školy, a je za to velmi vděčný. V současné době má už víc než 10 sourozenců, jelikož jeho rodiče se starají o příbuzné sirotky.

Píše o své škole, rodině a lidech ve své vesnici. Nakreslil i obrázek své školy. Ten dopis je velice dojemný a určitě chytne za srdce každého. Jeho kopii i s překladem mám k dispozici pro každého „adoptivního rodiče“, kterými se staly tyto sestry: Bružová, Hradecká, Kyselová, Melicharová, Pírková, Poláková a tito manželé a rodiny: Bícovi, Chábovi, Fučíkovští, Kadlecovi, Marešovi, Slámovi, Šarounovi, Šilarovi, Tomkovi a Zikmundovi ml. i st. Všem bych ráda touto cestou poděkovala.

Neustále se snažíme přispívat a pomáhat finančními dary na velmi rozmanité akce a kolikrát se ani nedovíme, jestli naše pomoc přišla včas a vhod. „Adopce“ našeho George je však velmi konkrétní pomocí jednomu člověku, který dostal díky nám šanci na lepší život. A nejen to – můžeme zaslat i malý peněžní dar navíc pro George, na stavbu „české“ nemocnice a na zakládání knihoven v ugandských vesnicích. Pokud se chcete připojit k „adopci“ třináctiletého George Kasuleho z Kikube v Ugandě nebo získat jakékoliv jiné informace, kontaktujte prosím Moniku Chábovou nebo Janu Fučíkovskou.

Jana Fučíkovská

Šimonův křest

*Vítáme nového člena vino-
hradského sboru!*

V neděli 12. 9. 2004

*byl při bohoslužbách po-
křtěn Šimon Joel Svoboda.*

*Na snímku rodina
Svobodova v den křtu:
tatínek Jiří se Samuelem
a maminka Eva se
Šimonem.*

Foto: Matěj Cháb

Zvony, organa, sonata, kantata

Čtení o církevní hudbě, 2. část

Co všechno může být nazýváno církevní hudbou a jaké jsou nejstarší doklady o použití hudby a zpěvu v církvi, jsme si připomenuli minule. Dnes se přiblížíme trochu více k současnosti, ještě stále to však bude spíše historie, i když výrazně přesahující k dnešku.

Raný středověk

V této době dochází k určitému cestování církevně-hudebních prvků a forem hudby a zpěvu po provinciích říše. Už dříve naznačená pouť střídavého zpěvu žalmů chórem z Egypta do Irska je současně také cestou zvonů. Zvony (původně staroegyptský nástroj) pak putují spolu s misionáři z Irska do Střední Evropy (poprvé např. v Reichenau). Dodnes se dochovaly některé románské zvony. Vrcholu umění v odlévání a zvuku zvonů bylo dosaženo na konci 15. století (pozdně gotický zvon, zvaný Gloriosa). Soustavy zvonů a zvonkohry vyplňovaly mezery, které vznikaly omezením ostatních hudebních nástrojů v určitých obdobích, např. v rusko-ortodoxní církvi, ale i v reformovaném Nizozemí.

Podobným příkladem putování hudby je cesta varhan (a hudební formy zvané diaphonia basilica) z Cařihradu do Cách (Aachen). Předehrou k tomu bylo darování varhan císařem Konstantinem králi Pipinovi r.757. Od doby korunovace Karla Velikého se pak použití varhan stalo nezbytným. Varhanní hudba se šířila přes rezidence králů a vysokých hodnostářů i přes katedrály a dómy, objevuje se také vícehlasá hudba.

Putování lze pozorovat i u jednohlasého liturgického zpěvu. Římský styl se předává dál a rozšiřuje se na všech důležitých místech Evropy. Jihofrancouzská, španělská a milánská tradice zpěvu ustupuje. V karolínské době dochází k největšímu rozkvětu jednohlasého zpěvu, neboť notované zpěvy, vzniklé zde v 9. a 10. století, překonávají vše, co kdy v tomto druhu zpěvu předtím i potom vzniklo. Tato perioda je dnes označována ve specifickém a užším smyslu jako gregoriánské období, gregoriánský zpěv v širším smyslu je pak označován jako chorál.

Škola Notre Dame - vícehlasé kompozice

První vícehlasé kompozice představují organa pařížské školy Notre Dame. Organa jsou ohromné slavnostní kompozice, v nichž se používají především dlouhé tóny (punctus organicus), silně prohnuté hlasy jsou charakteristické periodickým rytmem a řečovou artikulací (protihlas se označuje jako motetus - později se termín moteto používá pro označení textovaných hudebních kompozic bez ohledu na hudební strukturu a styl). Vznik složitých vícehlasých kompozic byl silně vázán na místo (např. právě Notre Dame), kde existovaly

věcné a osobní předpoklady (královské město Paříž, chóry kleriků a kapelní mistři odpovídající kvality) a lze s ním počítat jen na málo místech v Evropě. Ve většině tehdejších kostelů se zpíval chorál, více méně nouzově zprostředkovávaný knězem či jáhnem.

Pozdně gotická hudba

Ve 14. století vzniká nová hudba, zvaná ars nova, určená k provozování v gotických katedrálách. Z perspektivy této hudby se pak organa a moteta jeví jako ars antiqua. Nový styl se projevuje především vícehlasým zpěvem čtyřhlasů, velkoprostorovým uspořádáním a izorytmií - je to srovnání s architektonickými idejemi katedrál. Jako zvláštní forma mše se objevuje nově také rekvie.

Rozvoj nové hudby byl dán hlavně stavbou nových velkých varhanních nástrojů na vysoké úrovni, jejíž výsledky je mnohde možné posoudit i dnes (Groningen, Sion, Bologna, Rysum). Varhany sloužily hlavně k doprovázení vokálních skladeb (zpěvu), ale i k samostatné hře (reprodukování liturgických melodií jedno i vícehlasých, s přechodem k prvním varhanním kompozicím).

Renesance

Hlavní proud církevní hudby v 15. a 16. století představuje generace franko-vlámských skladatelů (nizozemská škola). Hlavnímu představiteli Josquinovi se dostalo nejvyššího uznání např. i od Martina Luthera. Toto skladatelské umění dosáhlo svého vrcholu v dílech di Lassa a Palestriny a došlo uznání i od Tridentského koncilu.

Reformace

Reformace přinesla do vývoje hudby sociologicko-duchovní podnět, dochází k výraznému oživení církevního zpěvu. Velkou roli přitom hrála jednak myšlenka kněžství všech věřících, ale i silná katechetická motivace reformátorů. K tomu přibýlo ještě zavedení lidové řeči do bohoslužby. Reformátoři (např. Martin Luther) navazovali na hymnus a překládali ho, ale současně čerpali též z necírkevní lidové písně. Z hudebního bohatství je důležité zmínit z luterské oblasti některé žalmy, z reformační oblasti pak v podstatě celý žaltář (který je nám dodnes blízký).

Lidový zpěv měl rozhodující podíl na šíření reformace. Duchovní a kulturní bohatství, jaké představuje německá duchovní píseň evangelické, ale i katolické církve (v německé jazykové oblasti), vyniká ve srovnání s románskými zeměmi, kde je při bohoslužbách obec převážně úplně němá.

Z hlediska hudebního je důležité, že tyto písně byly přednášeny ve vícehlasém provedení (forma tenorové písňové věty), písně byly produkovány chlapeckými a dospělými hlasy za přispění instrumentalistů pod vedením kantora (nebo učitele), případně i za střídání chóru a obce. Spojení církevní hudby a školy se uchovalo ve všech následujících epochách v podstatě až po současnost.

Monodie a generálbas

Na přelomu 16. a 17. století se objevil nový způsob muzicírování ve smyslu znovuzrození (renesance) a přispěl k vývoji dramatického sólového zpěvu s kontinuální (průběžnou) nástrojovou podporou (basso continuo). Dnešní varhanní doprovod zpěvu sboru, harmonická struktura církevní, ale i populární hudby, dokonce i symbolika kytarových hmatů, všechny tyto formy sledují harmonické principy rozvinuté na počátku hudebního baroka.

V Itálii byly tyto zpěvy zvané cantata (na rozdíl od instrumentální sonaty). Důležité zůstává složení z více částí, monodicko-dramatický zpěv, k tomu přístupující přede hry a mezihry (sinfonia) a též chórové věty. Vrchol této kantátové formy je vidět na díle Johanna Sebastina Bacha.

Varhany jsou v této době již tak rozšířeny, že se s nimi prakticky ve všech kostelech počítá (přesto však i dnes existují na Západě kostely, v nichž varhany nebyly nikdy instalovány). V bohoslužbě varhany nejprve zastupovaly chór, v zemích reformace přistupují varhanní věty k formám kostelních písní.

Dalekosáhlé důsledky mělo obrazoborectví švýcarské reformace, které vedlo k odstraňování varhan z kostelů. V Nizozemí to bylo praktikováno méně radikálně, ale varhanní hudba také prakticky vymizela (viz použití zvonů). S novými uměleckými kompozicemi však začaly znít varhany po bohoslužbě, před posluchači z řad vzdělanějšího občanstva. Náročná hudba, pořádaná vedle bohoslužby, se tak stala novým úkolem a vyjádřením církevní hudby (občansko-církevní a později jen občanské koncerty).

To jsme se již přiblížili 19. století a vlastně současnosti, neboť pozorní čtenáři si jistě všimli, že z mnohých již jmenovaných období máme ve svém zpěvníku celou řadu písní (např. žaltář). Ale a tom ještě bude řeč později.

Miloš Lešikar

Křesťané opouštějí Irák

Přečetli jsme v denním tisku

Poté, co se na začátku srpna t.r. stalo terčem atentátů několik kostelů v Mosulu a Bagdádu, při nichž 10 lidí zahynulo a 50 bylo zraněno, opustilo Irák na 40 tisíc křesťanů. Odcházejí do Sýrie, Jordánska a dalších zemí, protože v Iráku nemají pocit bezpečí. Mnozí žádají o víza do Austrálie, Kanady a dalších západních zemí, kde by se usadili natrvalo.

Křesťanské charity a další křesťanské organizace zaznamenaly během roku 2003 rekordní počet útoků. V roce 1987 žilo v Iráku asi 1,4 milionů křesťanů, nyní jich je ani ne jeden milión. Celkem tvoří křesťané v Iráku asi 3% z celkových 24 miliónů obyvatel, ostatní jsou především muslimové.

Hospodářské noviny 17.8.2004

Nové staršovstvo

Pokračování z minulého čísla

V zářijovém a říjnovém čísle Hroznu chceme krátce představit nově zvolené staršovstvo. Náš sbor totiž není úplně malý, takže si někdy možná nejsme jisti, ke kterému obličejí přiřadit které jméno. Členy staršovstva i náhradníky jsme tedy požádali o svolení k fotografování (fotky pak vytvořili Zdar Šorm a Matěj Cháb), pár základních životopisných údajů a odpověď na jednu otázku:

Proč jsem přijal/a kandidaturu do staršovstva a jakou mám představu o své službě sboru?

Řazení odpovědí není podle důležitosti ani věku respondentů, ale vychází z toho, jak nám odpovědi postupně docházely. V každém čísle jsou pak jména seřazena podle abecedy.

Jaroslav Filipi
náhradník

Volba staršovstva byla možná trochu chaotická a mé navržení na náhradníka přišlo až v průběhu volby, takže jsem to vnímal jako poněkud nedůstojné a neměl jsem ani čas si to pořádně rozmyslet. Přesto se budu rád podílet na chodu sboru.

rok narození 1962

křest 1962, konfirmace 1978

manželka Jitka, syn Štěpán (1986) a dcera Katka (1994)

zaměstnání: vedoucí skladu

Olga Langrová
presbyterka

Až do letošního května jsem neuvažovala o tom, že bych mohla zastávat tak zodpovědnou funkci. Jsem málo odvážná při určitých rozhodováních... Nakonec jsem se rozhodla, abych pomohla našemu sboru i mladším sestrám a bratrům, kteří tuto službu rádi konají, přestože mají svá náročná zaměstnání a doma radosti i starosti se svými rodinami. Doufám, že s pomocí Boží budu dobře vykonávat tuto službu.

rok narození 1930

křest 1930 Praha Vinohrady

konfirmace 1944 Praha Vinohrady

děti Petr (1959) a Tomáš (1961)

zaměstnání: v důchodu, dříve dětská sestra v dětském domově a v jeslích

Ivo Mareš

presbyter

Možná to bude znít až příliš jednoduše, ale moje představa o službě sboru je taková, že chci pomáhat všude tam, kde to bude zapotřebí. Dá-li Bůh, na podzim příštího roku nastoupím na vikariát a do té doby bych chtěl vinohradskému sboru vracet to, co se stejně nikdy vrátit nedá: svůj vděk za vše, co mi dal a co jsem se v něm naučil.

rok narození: 1972

křest 1972, u katolíků na Sv. Kopečku u Olomouce

manželka: Magdaléna, děti: Matouš, Johan, Nikola

zaměstnání: mediální poradce

Studium teologie na ETF UK (promoce 1998)

Zdena Novotná

presbyterka, pokladník

Tahle otázka mě také občas napadne, takhle kolem půlnoci druhý čtvrtek v měsíci, když se schůze staršovstva protáhne...

Ale teď vážně: ve vinohradském sboru jsem vyrostla, začala pracovat s dětmi, pak jsem byla zvolena revizorkou účtu a od toho je už ke kandidatuře do staršovstva jenom krůček. A její přijetí? Asi určitý pocit odpovědnosti za sbor, ve kterém od dětství žiju a který mám ráda. Ta druhá část je ještě náročnější. Pro mě je mnohem snazší pracovat než o tom psát. Tak snad, že budu pokračovat v tom, co dělám, a další se ukáže.

rok narození 1963

křest jaro téhož roku, Vinohrady, konfirmace jaro 1978, Vinohrady

zaměstnání: učím na gymnáziu biologii a pracuji v rodinném krámečku s výtvárnými potřebami

Pokračování ▷

Informace z redakce Hroznu

Omlouváme se sestře Jasně Krupičkové, že nám z její odpovědi v anketě v minulém čísle nedopatřením vypadla řádka s informacemi o jejich dětech. Jsou jimi Filip a Klára.

V tomto čísle Hroznu nenajdete kapitolu z historie vinohradského sboru. Rozhodli jsme ji výjimečně neuveřejnit vzhledem k množství jiných příspěvků.

Petr Sláma

presbyter

Protože jsem ve sboru rád, hodně moc jsem tu přijal a záleží mi na něm. A říkám si, že „jaké si to uděláme, takové to máme“. Víím, že to neplatí absolutně, a v tom nejpodstatnějším, před Pánem Bohem, to neplatí vůbec, ale v běžných situacích v životě i ve sboru dost ano. No a když mám hlavu a ruce, chtěl bych pro něj něco udělat. Teď toho ale rok z Ameriky, kam se jedu dovzdělávat, stejně moc nenadělám.

rok narození 1967

křest 1967 v Praze v Dejvicích, kam naši tehdy patřili.

konfirmace: muselo to být v letech 1979-80, moji dva bratři a já, v Rýmařově na severní Moravě.

manželka Lucka byla pokřtěna v Norsku u luteránů v roce 1993.

dcera Marta se nám narodila roku 2002

zaměstnání: asistent na Evangelické teologické fakultě, předtím též čtvrtinový farář vinohradský.

Ester Slaninová

presbyterka, zapisovatelka

Nabídku kandidatury do staršovstva jsem přijala, protože takový projev důvěry se neodmítá. Vždyť k životu křesťanského společenství patří nejen přijímání, ale také dávání. Kromě záležitostí ekonomických, počítačových a technických, které jsou mi poněkud nepochopitelné a cizí, se neuzavírám jiným oblastem, kde bych mohla být prospěšná.

Nejsem organizátor, ale snad se dokážu podle svých možností a schopností zapojit do týmu a splnit úkol(y). Ve staršovstvu mám funkci zapisovatelky, pořizuji také zápisy ze sborových shromáždění. Při bohoslužbách mne lze občas vidět u varhan a slyšet můj doprovod společného zpěvu shromáždění. Dost mne ovšem v současné době zaměstnávají moji dva ještě malí synové.

narozena 1963 v Brně

křest 1964 sbor ČCE Brno-Husovice

konfirmace 1978 sbor ČCE Praha-Vinohrady

manžel František (1962)

synové Daniel (1997) a Pavel (2000)

zaměstnání: původním povoláním knihovnice, nyní v domácnosti

Jakub Šilar

presbyter, místokurátor

Na otázku, proč jsem presbyterem, je jednoduchá odpověď. Byl jsem navržen a zvolen.

Představa o službě sboru: odpověď je v otázce. Je-li někdo ve službě, zpravidla jsou jeho představy málo podstatné ve srovnání s tím, co chce pán domu.

Dosud jsem se staral hlavně o hospodářské a technické záležitosti, o dobročinné aktivity sboru navenek (Jeronymova jednota, Obchůdek jednoho světa), o seniorátní aktivity a příležitostně o zahraniční vztahy.

rok narození 1960

křest 1960, Praha Salvátor, confirmace 1974 Praha Vinohrady

manželka Hanka Šilarová, děti Tonda (18 let) a Adam (11 let)

zaměstnání: počítačový všudybud a bývalý geofyzik, nyní IT Projektový manager, TESCO a.s.

Eva Šormová

náhradnice

Na žádost bratra faráře jsem přijala kandidaturu jako náhradník. Ve sboru pracuji jako katechetka.

rok narození 1956

křest 1961 Pardubice

confirmace 1971 Praha Vinohrady

manžel Zdar (1956)

děti Zdar (1980), Jan (1982), Benjamin (1984),

Timoteus (1989)

Z jednání staršovstva

9. září 2004

Staršovstvo na své pravidelné schůzi 9. 9. kromě jiného:

1) s potěšením vyhovělo žádosti nové sborové sestry Jarmily Raisové o členství v našem sboru;

2) s politováním i s pochopením přijalo rezignaci br. Jiřího Bíci na funkci staršího; bratr Bíca se vzdává své funkce ze zdravotních důvodů a na jeho místo nastoupí 1. náhradník, br. Lubor Kaplan;

3) pověřilo br. Jiřího Svobodu v součinnosti se sborovou sestrou koordinací služeb varhaníků při nedělních bohoslužbách;

4) souhlasilo s vysláním hospodáře a sborové sestry na kurs podvojného účetnictví a s uvolněním částky 12.638 Kč k tomuto účelu. (es)

E te sei, obroni!

Reportáž z letního kongresu WARC v Ghaně

Před rokem jsem si četla zpravodaj Světového reformovaného svazu (WARC). WARC je organizace sdružující 215 církví z více než stovky zemí. Snaží se rozvíjet spolupráci reformovaných křesťanů. Upoutala mě výzva pro mladé lidi, aby se stali stewardy na valném shromáždění v Akkře – hlavním městě Ghany.

Podmínky účasti jsem splňovala, a tak už jsem hledala v atlase Ghanu (0° zemské délky, 5° severní šířky) a pak jsem se dívala do encyklopedie zvířat, jestli se v západní Africe vyskytují nějakí velcí pavouci. Oddechla jsem si, když jsem zjistila, že většina žije spíš v Jižní Americe. Na další stránce čtu: V mnoha afrických zemích je více úmrtí zaviněno štípnutím štíra než jedovatými hady.

Štíři se totiž často zdržují v lidských obydlích. Ha! Snad to nějak přežiju... A v říjnu mi napsali z Ženevy, že mě berou.

**Bohoslužby
trvají čtyři
hodiny, a protože
jsme navštívili
kostel jedné
z tradičnějších
církví, tancovalo
se jen při sbírce.
Proto ji asi
opakují čtyřikrát.**

Do Akkry jsem přiletěla 20. července, tzn. 4 dny před plánovaným začátkem stewardského programu. Byla jsem tak vůbec první dorazivší steward. Naštěstí mě „uvítací tým“ očekával na letišti s obřím transparentem a organizátoři můj dřívější příjezd zřejmě uvítali, protože pracovat jsme začali hned druhý den odpoledne. Bylo potřeba vše připravit na příjezd delegátů a ostatních účastníků. Mezitím dorazili všichni ostatní stewardi, celkem 52 lidí, z toho polovina z hostitelských církví z Ghany a Toga. Před začátkem konference jsme měli čas se seznámit, naučit se pár písní a zorientovat se na místě.

Od 27. do 29. července probíhalo Fórum mladých a před-konference žen, ale protože to byla také doba příjezdu většiny delegátů, byla jsem zaneprázdněna v registrační kanceláři.

Když začalo valné shromáždění, byl náš program volnější. Mým úkolem bylo nejčastěji kreslit orientační cedule, rozdávat materiály a sluchátka pro tlumočení a pak jsem měla většinou možnost poslouchat dění na konferenci, případně ještě nosit mikrofony při diskusi.

Další stewardi pomáhali například dokumentačnímu nebo překladatelskému týmu. Úkolem stewardů bylo také být prostě „po ruce“, pomáhat s orientací a udělat, co bylo zrovna potřeba. Tak jsme například přinášeli a roznášeli nápoje (pro takřka tisíc lidí), když místní číšníci vstoupili do stávky. Byla to

fuška, stejně si ale myslím, že stewardi byli ti, kteří si na konferenci užili nejvíc legrace.

Zajímavým zážitkem byla návštěva bohoslužeb. Trvají čtyři hodiny, a protože jsme navštívili kostel jedné z tradičnějších církví, tancovalo se jen při sbírce. Proto ji asi opakují čtyřikrát. S několika stewardy jsme navštívili místní sirotčinec, kam jsme přinesli 1 milion ghanských cedi. (to je jen asi 3000 Kč).

Na turistiku skoro nebyl čas, ale i tak se nám podařilo navštívit dvě zajímavá místa. Prvním byl ostrůvek na přehradě Volta, což je největší umělá nádrž

na světě, která zásobuje elektrinou celou Ghanu a částečně i sousední země. Vykonalí jsme čtyřhodinovou plavbu a stejně jsme neopustili jediné rameno jezera. Pluli jsme přeplněnou výletní lodí s živou kapelou a znovu se ukázalo, jak je Afrika křesťanská. Byla totiž neděle. Kapela najednou přestala hrát a začalo kázání. Nevím, jak by zareagovali turisté plující výletním parníkem po Vltavě. Ti v Ghaně přestali tancovat, usadili se a poslouchali.

Druhý výlet už nebyl tak veselý. Zato se na něj vydali všichni účastníci konference. Cestovali jsme podél pobřeží několik hodin na západ. Kolona autobusů představovala pro domorodce výjimečnou podívanou. My jsme zase zírali na jejich záchod

Kresba: Pavlína Buzková

- nezáchod, což byla prakticky jen ohrádka z prken a uvnitř kamení. Nakonec jsme dorazili k pevnostem Cape Coast a Elmina. Jsou trvalou (a bytelnou) připomínkou smutné kapitoly lidských dějin - obchodování s otroky. V průběhu tří století bylo z Afriky vyvezeno na 15 milionů otroků. Podmínky transportu přežila jen asi polovina z nich. Je až podivuhodné, že mají Afričani tak pozitivní vztah k bělochům.

Podívat se do Afriky je každopádně zajímavá zkušenost, i když třeba Ghana nepatří mezi turisticky nejatraktivnější země. Stojí zato vyzkoušet si smlouvání na tržišti nebo se projet tro-trem (mikrobusem, do kterého se naskládá tolik lidí jako u nás do autobusu) a jaké to je být v menšině se svou barvou pleti, když na vás děti pokřikují „E te sei, obroni“ - „ahoj, běloško!“

Pavlína Buzková

Cesta vína do Střední Evropy

Povídání o vinné révě a víně, 1. část

Réva vinná (Vitis vinifera) a víno z ní provází člověka od nepaměti. Archeologické nálezy v oblasti Blízkého východu ukazují, že révu lidé znali a víno z ní vyráběli již v mladší době kamenné. Z tohoto druhu révy byly později vyšlechtěny všechny odrůdy, ze kterých dnes vyrábíme víno.

Celý starověk je nerozlučně spojen s vínem. Umění pěstování révy, jejího šlechtění a výroby vína se rozšířilo po celém tehdy známém světě. Tak se díky Římanům vyšlechtěná réva dostala i na Moravu. Bylo to během 3. století po Kristu, révu vysázeli legionáři z 10. legie v okolí Pálavy. Ve Velkomoravské říši bylo již pěstování révy běžnou zemědělskou činností. Počátky vinařství v Čechách jsou nejasné, je však doloženo, že v 9. a 10. století byly již v okolí Prahy vysázeny vinice. Jejich další vysazování šlo ruku v ruce se šířícím se křesťanstvím a budováním klášterů. Později vysazovala vinice šlechta a ve 13. století začala zakládat vinice i města a jednotliví měšťané. Vinohradnictví zaměstnávalo početnou městskou chudinu a města z prodeje a vývozu vína bohatla. Praha se rozlohou svých vinic stala největším vinařským městem v Čechách, pražské víno se vyváželo do okolních zemí.

Velká kvalitativní změna přišla do naší země s císařem Karlem IV., který z Francie nechal dovézt sazenice kvalitnějších burgundských odrůd révy vinné. Pěstují se zde dodnes a stále patří k nejlepším světovým odrůdám. My je známe pod jménem Rulandské bílé, šedé a modré, všude jinde se jmenují Pinot. V roce 1358 vydal Karel IV. důležité dokumenty: Nařízení o zakládání vinic a Viniční řád, výsadby vinic byly podporovány značnými daňovými úlevami. V dalších stoletích naše vinařství vzkvétalo, na Moravě bylo vysázeno až 30 000 hektarů vinic, největšími vinařskými centry byly Hustopeče, Mikulov a Znojmo.

Pohroma přišla v 17. století, během třicetileté války byla většina vinic zpusťována vojsky, táhnoucími zemí. Vinice mizely z okolí velkých měst, nové byly vysazovány na venkově. Počátkem 19. století tak bylo v Čechách 1 800 (ještě v polovině 18. století 3 336 ha) a na Moravě 15 000 hektarů vinic. V roce 1890 však nastala skutečná katastrofa – na Moravu dorazil révokaz, který v předchozích 30 letech zničil většinu západoevropských vinic.

Obnova zničených vinic probíhala od počátku 20. století pomalu, v roce 1930 byla na Moravě historicky nejnižší plocha vinic 3870 ha, v Čechách pokles plochy pokračoval až do 50. let, kdy plocha byla pouhých 212 ha. V 80. letech minulého století se situace začala zlepšovat, koncem století tak bylo v Čechách již přes 400 ha vinic a na Moravě kolem 12 000 ha. Dalších cca 5 000 hektarů bylo na Moravě vysázeno v posledních několika letech.

Příště si povíme, z jakých odrůd a jak se víno vyrábí.

Jiří Fučíkovský

Sborové akce

neděle	3.10.		Děkčnění za úrodu, VP
pondělí	4.10.	16.30	schůzka křesťanské služby
pondělí	4.10.	19.00	Lidská liturgie s vysluhovááním VP v Dykově ul. v ČČSH
úterý	5.10.	14.30	setkání nejen pro starší věkem, program o C. S. Lewisovi (M. T. Zikmund)
čtvrtek	14.10.	19.00	schůze staršovstva
sobota	16.10.		sborový výlet (pořádají Zikmundovi, podrobnosti budou uveřejněny na nástěnce v 1. patře, nebo sděleny na tel. 224 253 550, 222 516 282)
neděle	17.10.		při bohoslužbách slib staršovstva.
čtvrtek	21.10.	19.30	schůzka střední generace na téma Křesťan a člověk s postižením (Jana Šarounová)

Setkávání mládeže ve sboru vždy v pondělí od 18.30 (od začátku října).

Katecheze dětí všech věkových skupin od začátku října (rozpis skupin bude včas zveřejněn při sborových oznámeních a na nástěnce).

Biblické hodiny probíhají každou středu od 19.00.

Bohoslužby se konají každou neděli v 9.30.

Provoz farní kanceláře ve školním roce 2004-5

Úřední hodiny sborové sestry:

pondělí 8.00-12.00

úterý 8.00-12.00

čtvrtek 8.00-12.00

Pastorační hodiny faráře:

středa 9.00-11.30

čtvrtek 18.00-19.00

pátek 9.00-11.30

Hrozen vinohradského evangelického sboru

Vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 18. každého měsíce.

Redakční kruh tvoří **Matěj Cháb** (*chab@idealtour.cz*), **Miloš Lešíkar**, **Petr Sláma** (*slama@etf.cuni.cz*), **Jana Šarounová** (*sarounova@quick.cz*) a **Blanka Uličná**.

Tiskovou verzi připravuje **Tomáš Osladil**, internetovou **Jan Šaroun** (*saroun@quick.cz*).

Adresa na internetu je: <http://vinohrady.evangelicko.cz/hrozen>

Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 - Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: *fsvinohrady@volny.cz*) nebo přímo redaktorům.

Náklad 100 ks. Náklady na tisk jednoho kusu činí 10 Kč.

Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. Neprodejné.

